

Streszczenie pracy doktorskiej w języku polskim

Bartosz Warzycki

UNIWERSYTET PEDAGOGICZNY im. Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Wydział Nauk Humanistycznych

Tytuł: „Dominanta semantyczna w polskich przekładach powieści Francisa Scotta Fitzgeralda Wielki Gatsby”

Niniejsza praca omawia wybrane językowe elementy polskich przekładów powieści F. Scotta Fitzgeralda Wielki Gatsby. Podczas analizy polskich przekładów Gatsby’ego używany jest za Stanisławem Barańczakiem termin dominanta semantyczna, na którą według autora tej pracy składają się różne elementy. W rozprawie tej przedstawione zostały sylwetki polskich tłumaczy powieści Wielki Gatsby. Miało to miejsce w oparciu o materiały archiwalne, prywatną i zawodową korespondencję, opracowania dotyczące tłumaczy, ich teksty z zakresu krytyki przekładu czy wypowiedzi w wywiadach w radiu, telewizji oraz serwisach internetowych. Opracowania dotyczące życia i twórczości F. Scotta Fitzgeralda oraz jego listy pozwoliły na określenie dominanty semantycznej powieści Wielki Gatsby. W pracy tej omówione są wybrane elementy tej dominanty czyli charakterystyczne użycie przez Fitzgeralda nazw kolorów, niestandardowe odmiany języka bohaterów powieści, aluzyjność i symbolika tekstu, obecność elementów autobiograficznych oraz odniesień do życia społecznego i kulturalnego lat 20 XX w. Rozwiązania proponowane przez polskich tłumaczy miejscami nie znajdowały uzasadnienia w opracowaniach krytycznych dotyczących Wielkiego Gatsby’ego. Autor tej pracy wskazał jednak, że przekład większości wybranych do analizy elementów został dokonany przez wszystkich tłumaczy zgodnie z założeniami dominanty semantycznej oryginału.